

การพัฒนาทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโนโดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ้นนิ้วเปียโน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

Developing Finger Placement Skills on Piano Using the Practice Exercises
for Placing Fingers on the Edge of the Piano for Students in Grade 5
Northern School for The Blind Under the Royal Patronage of Her Majesty the
King Chiang Mai Province

จุฬา ม่วงไหมทอง¹ อรรถณพ คุ่มมี² ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์³

Chula Muangmaithong¹, Atthanop Koommee², Sasipin Sukbunpant³

(วันรับบทความ 15 สิงหาคม 2566, วันแก้ไขบทความ 29 สิงหาคม 2566, วันตอบรับบทความ 30 สิงหาคม 2566)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโน โดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ้นนิ้วเปียโน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย ที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 2) แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และ 3) แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ้นนิ้วเปียโน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กรณีศึกษาสามารถรู้สัญลักษณ์แทนโน้ตสากลใน Scale C Major พร้อมการขับร้องตามทำนอง อ่านโน้ตตามจังหวะค่าของโน้ตสากล กรณีศึกษา ได้ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้าย พร้อมกันทั้งสองข้าง ผลปรากฏว่าคะแนนอยู่ในระดับร้อยละ 95 อยู่ในระดับ ดีมาก

คำสำคัญ : ทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโน แบบฝึกทักษะ นักเรียนเห็นเลือนราง

¹ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, chula33931@gmail.com
Student Teachers' Graduate Certificate Program, Chiang Mai Rajabhat University.

² ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่, Browny_bird@hotmail.com
Teacher of Art Learning Group, Northern School for the Blind under the Royal Patronage of Her Majesty the King Chiang Mai Province.

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ohsasipin@hotmail.com
Associate Professor Dr., Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University.

Abstract

This research aimed to study the development of finger placement skills on the piano for visually impaired students, who are low vision. The target group was 1 children with visual impairment who studied in Secondary School Year 11 Northern School for the Blind under the Royal Patronage of Her Majesty the King Chiang Mai Province. The research instruments consisted of 1) Individualized Educational Management Plan (IEP) 2) Individualized Learning Management Plan (IIP) 3) Practice form for placing fingers on the piano wedge. Data analyzed by using percentage and content analysis. The results showed a case study of international note symbols in Scale C Major with the chorus. Read notes according to the rhythm of international note values. According to Scale C Major with the right finger up to 90 percent, which can be performed better than chasing Scale C Major with the left finger. However, the researcher has experimented with a case study to chase Scale C Major with the fingers of the right hand and the finger of the left hand, simultaneously on both sides. The results showed that the score was in the hundred 95 levels, which was considered at a very good level.

Keywords : Piano Fingering Skills, Practice Exercises, Student with Low Vision

บทนำ

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น (Children with Visual Impairments) หมายถึง เด็กที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท (คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา, 2543) ได้แก่ ตาบอด (Blindness) หมายถึง เด็กที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องใช้อักษรเบรลล์ หรือใช้วิธีการฟังเทปหรือแผ่นเสียงในการเรียนการสอน หรือผลการตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6/60 หรือ 20/200 ลงมาจนตาบอดสนิท หรือมีลานสายตาแคบกว่า 20 องศา ตาเห็นเลือนราง (Low Vision) หมายถึง เด็กที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านตัวอักษรตัวพิมพ์ที่ขยายใหญ่ได้ หรือต้องใช้แว่นขยายอ่าน หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับระหว่าง 6/18 หรือ 20/70 ถึง 6/60 หรือ 20/200 หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นมาโดยกำเนิดมักจะมีพัฒนาการทางด้านการพูดการใช้ภาษาช้ากว่าเด็กปกติ เนื่องจากว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะมองไม่เห็นริมฝีปาก และท่าทางที่จะใช้ประกอบการพูด จึงทำให้เด็กมีการตอบโต้ช้ากว่าเด็กปกติ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะเลียนแบบการพูดจากการได้ยินเสียงของผู้พูดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นมีความไวในการใช้หูรับรู้เสียงต่างๆ ได้ดีกว่าคนปกติรวมทั้งสามารถแยกความรู้สึกของผู้พูดจากน้ำเสียงที่เขาได้ยินได้ด้วยว่าผู้พูดขณะมีความรู้สึกนั้น มีอารมณ์อย่างไร เช่น อารมณ์โกรธ มีความรู้สึกพอใจหรือไม่เพียงใด เป็นต้น

ลักษณะการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น พบว่า ระดับเสียงการพูดจะราบเรียบไม่ค่อยมีเสียงสูงและต่ำมากนัก น้ำหนักเสียงจะไม่เปลี่ยนระดับเสียง เช่น เสียงหนัก เสียงเบา เด็กที่บกพร่องทางการเห็นส่วนใหญ่มักพูดเสียงดัง เพราะเขาไม่รู้ว่าผู้ฟังอยู่ห่างจากเขาแค่ไหน จะพูดซ้ำๆ ไม่ใช่ทำทางประกอบคำพูดและ มักไม่ขยับเขยื้อนริมฝีปากมากนักในการออกเสียง สมเกต อุทธโยธา (2556) ได้กล่าวถึงข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นไม่มีสัมผัสพิเศษแต่อย่างใด พวกเขาใช้ประสาทที่เหลืออยู่อย่างชำนาญ คือ การฟัง ด้วยความมีสมาธิ และความตั้งใจทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เรียนรู้ที่จะแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่เขาสัมผัสรับรู้ได้ ความสามารถแยกแยะได้นี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ แต่เกิดเพราะการใช้ประสาทสัมผัสที่เหลืออยู่เป็นประจำจนเกิดความชำนาญ การฟังที่ดี เป็นทักษะที่เรียนรู้กันได้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นเป็นจำนวนมากได้พัฒนาทักษะการฟังที่ดีได้ ก็เนื่องจากการที่พวกเขาต้องใช้ทักษะการฟังในการติดต่อสื่อสารและในการเก็บข้อมูลต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

การพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถใช้กิจกรรมต่างๆ มาใช้พัฒนาศักยภาพหรือแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัดการแก้ไข การพูดและการสื่อสาร รวมถึงดนตรีบำบัด เนื่องจากดนตรีบำบัดเป็นวิธีการใช้ดนตรีเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาด้านจิตใจอารมณ์และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ตลอดจนผู้มีความบกพร่องทางร่างกายเกี่ยวกับระบบประสาทการรับรู้และการเคลื่อนไหว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ นันทนาการและ/หรือทางการศึกษาในลักษณะของการบำบัดเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ดนตรีบำบัดนี้จะรวมเอาการเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี การเล่นดนตรี การเสนอเสียงดนตรี การร่วมฟังคอนเสิร์ต เต้นรำ การร้องเพลง ฟังเพลง ฯลฯ

ศรียา นิยมธรรม (2556) ได้อธิบายว่าในวงการการศึกษาพิเศษ การใช้ดนตรีบำบัดมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาบุคคล ซึ่งส่วนมากจะเป็นเรื่องทักษะการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อใหญ่เล็กและใช้เป็นเครื่องกระตุ้นความร่วมมือระหว่างเด็กพิเศษกับผู้ใหญ่ เด็กพิเศษเหล่านี้อาจมีความพิการต่างๆ กันเช่น ปัญญาอ่อน อารมณ์แปรปรวน บกพร่องทางการเคลื่อนไหว ตาบอด หูหนวก พูดช้า ฯลฯ นอกจากนี้ก็ใช้ดนตรีเป็นเครื่องเสริมแรงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ขณะทำกิจกรรมกลุ่มนักดนตรีบำบัดมักใช้ดนตรีบำบัดเพื่อช่วยความสามารถแก่เด็กพิการในด้านต่างๆ เช่น การปฏิบัติตามคำสั่ง การเคลื่อนไหวตามจังหวะ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้แล้วหลักสูตรการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนจึงมีการจัดการเรียนรู้ให้เด็กเหล่านี้ได้ฝึกฝนในเรียนเครื่องดนตรีต่างๆ สอดคล้องกับชรรค์เพชร คำสัตย์ (2551) ที่กล่าวว่า เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญที่สุดเครื่องหนึ่ง เพราะเพลงบรรเลงทุกชนิดทุกประเภทนั้นสามารถใช้เปียโนในการเล่น ซึ่งจะในการเรียนดนตรีหรือเล่นเปียโนนั้นต้องอาศัยแบบฝึกหัดทำซ้ำรวมถึงการคำนึงถึงการวางมือที่ถูกต้องด้วย โดยเริ่มจากการฝึกที่ละมือก่อน พอคล่องแล้วให้ฝึกรวมกันสองมือ และจังหวะจะเริ่มจากช้าแล้วค่อยเพิ่มความเร็วขึ้นทีละน้อย (ณรงค์รัช มิตรไมตรี, 2562) ซึ่งการใช้แบบฝึกหัดทักษะก็นับเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้เปียโนที่ได้ผลดี ดังเช่น งานวิจัยของ เกริกสกุล จาริ (2564)การสร้างแบบฝึกหัดเพื่อใช้แก้ปัญหาในการเล่นเปียโน โดยใช้โซนาตาเปียโนหมายเลข 5 ประพันธ์โดยชครีอาบิน เป็นบทเพลงกรณีศึกษาซึ่งผลการศึกษาพบว่าการใช้แบบฝึกหัดดังกล่าวทำให้สามารถลดความผิดพลาดของโน้ตเพลง ลงได้อีกทั้งยังลดความกังวลในการเล่นประโยคดังกล่าวอีกด้วย

ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนวิชาดนตรีสากล ได้มองเห็นสภาพปัญหาการปฏิบัติเครื่องเปียโนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลื่อนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนปฏิบัติเครื่องเปียโนโดยวางตำแหน่งนิ้วมือทั้งมือขวาและมือซ้ายได้ไม่ถูกต้องในขณะที่ปฏิบัติการไล่บันไดเสียงง่าย ๆ จากการเรียนการสอน จากสาเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีผลกระทบต่อนักเรียนในการปฏิบัติเครื่องเปียโน เนื่องจากการวางตำแหน่งนิ้วมือทั้งมือขวาและมือซ้ายเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติของเครื่องเปียโน การฝึกเปียโนนั้นยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ใช้แขนและมือให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการฟังจังหวะและแยกแยะเสียงต่าง ๆ ของเปียโนได้ ทำให้เกิดการพัฒนาสมองให้มีความสามารถในการคิดได้รวดเร็วขึ้นทั้งมีการจัดการด้านเวลาการบริหารงานในชีวิตประจำวัน และลดความเครียดทำให้เกิดอารมณ์ทางสุนทรีย์

ทั้งนี้เหตุผลการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาความสำคัญทางด้านการวางตำแหน่งนิ้วมือทั้งมือขวาและมือซ้ายในการปฏิบัติเครื่องเปียโนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยนำแบบฝึกหัดทักษะการวางนิ้วมือขวาและซ้ายบนเปียโนมาช่วยเป็นสื่อการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะการวางรากฐานทางด้านปฏิบัติการวางตำแหน่งนิ้วมือทั้งมือขวาและมือซ้ายจะช่วยให้การไล่บันไดเสียงและปฏิบัติเครื่องเปียโนได้นั้นเกิดความถูกต้อง คล่องแคล่วและเป็นพื้นฐานการเรียนเปียโนในขั้นสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดผลหลังเรียน (One-Shot Case Study)

X -----> O

X หมายถึง การใช้นวัตกรรม

O หมายถึง ทดสอบหลังการใช้นวัตกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

กรณีศึกษา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย ที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 คน โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ คือ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง มีปัญหาในด้านการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน ไม่มีความบกพร่องอื่นซ้อนและเข้าร่วมงานวิจัยโดยสมัครใจ

ด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และได้สร้างชุดแบบฝึกทักษะในการวางนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้ายบนลิ่มนิ้วเปียโน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลือนราง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

สถานที่ ได้แก่ ห้องดนตรีสากล ศูนย์ฝึกอาชีพโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ
ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลา พฤษภาคม 2565 – กันยายน 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ส่วน คือ

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้มีการวิเคราะห์และประเมินความสามารถของพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หากคุณภาพของเครื่องมือด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) ความถูกต้องของ เนื้อหา การจัดพิมพ์ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ได้จัดแผนที่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) ในเบื้องต้น มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแบบตารางระดับคุณภาพและวัดผลประจำหน่วย การจัดการเรียนรู้หาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ความถูกต้องของหลักการสร้าง เนื้อหา การจัดพิมพ์ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง (Index of Item Objective congruence: IOC) ความถูกต้องของ เนื้อหา การจัดพิมพ์ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน มี 2 แบบ คือ แบบฝึกทักษะที่มีทั้งอักษรปกติและอักษรเบรลล์ ซึ่งมีทั้งหมด 5 บทเรียน ประกอบด้วย สัญลักษณ์แทนโน้ตสากลใน Scale C Major พร้อมการ ขับร้อง ค่าของโน้ตสากลการไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวา การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือซ้ายการไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้ายพร้อมกันทั้งสองมือ หาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการพิจารณา ความสอดคล้อง (Index of Item Objective congruence: IOC) ความถูกต้องของหลักการสร้าง เนื้อหา การจัดพิมพ์ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการสร้างความคุ้นเคยกับกรณีศึกษาและนัดหมายวันเวลาที่จะทำดำเนินการวิจัยในคาบเรียนวิชาดนตรีของแต่ละสัปดาห์
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนแต่ละบทเรียนโดยใช้เวลาสัปดาห์ละหนึ่งบทเรียนและทบทวนในแต่ละบทเรียนโดยทำการสังเกตให้
3. ผู้วิจัยให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) และสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของเด็กในแต่ละบทเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. การฝึกปฏิบัติในแต่ละแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ใช้แบบฝึกทักษะ วิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ
2. ประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียน วิเคราะห์โดยเป็นค่าฐานนิยมและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

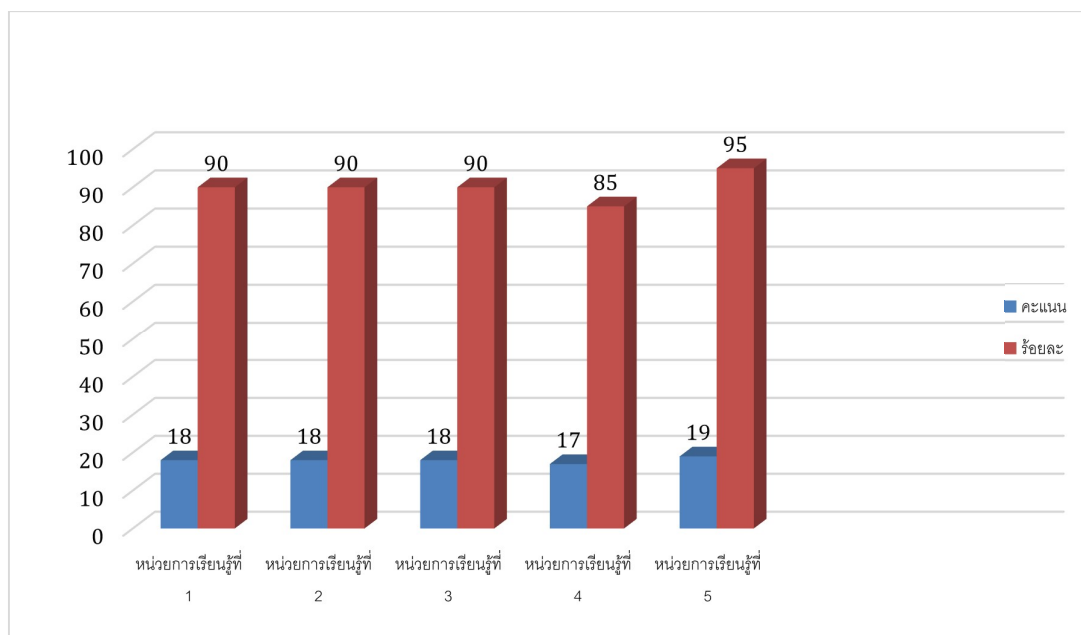
ตอนที่ 1 ผลการใช้แบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน

การใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน	คะแนน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)
	20	
1. สัญลักษณ์แทนโน้ตสากลใน Scale C Major พร้อมการขับร้อง	18	90
2. ค่าของโน้ตสากล	18	90
3. การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวา	18	90
4. การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือซ้าย	17	85
5. การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้าย พร้อมกันทั้งสองมือ	19	95

จากตารางข้างต้นพบว่า กรณีศึกษาสามารถรู้สัญลักษณ์แทนโน้ตสากลใน Scale C Major พร้อมการขับร้อง ตามทำนอง อ่านโน้ตตามจังหวะค่าของโน้ตสากล ตามโน้ตตัวกลม, ตัวขาว, ตัวดำ, ตัวเข้บ็ต 1 ชั้น การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาถึงร้อยละ 90 ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ดีกว่าการไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือซ้าย เมื่อถึงบทเรียนสุดท้ายผู้วิจัยได้ทดลองให้กลุ่มเป้าหมาย ไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้าย พร้อมกันทั้งสองข้าง ผลปรากฏว่าคะแนนอยู่ในระดับร้อยละ 95 ซึ่งถือว่า “ผ่าน” ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับดีมาก

โดยคะแนนสามารถนำเสนอด้วยกราฟดังนี้

ภาพที่ 1 กราฟแสดงผลการประเมินการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน

จากกราฟแสดงผลการประเมินกิจกรรม/ผลงานตามสภาพจริงข้างต้น พบว่า กรณีศึกษามีทักษะในการปฏิบัติเปียโน ร้อยละ 85 ขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนสูงสุดคือ 19 คะแนน หรือ ร้อยละ 95 คือการไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้าย พร้อมกันทั้งสองมือ และคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 17 คะแนน หรือ ร้อยละ 85 ซึ่งถือว่า “ผ่าน” ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ “ดีมาก”

ตอนที่ 2 การประเมินพฤติกรรมการเรียน

ผู้วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมของกรณีศึกษาในการปฏิบัติตนในการเรียน โดยทำการประเมิน 5 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีความกระตือรือร้นในการเรียน การรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย การมีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบและใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม ซึ่งผลการประเมินนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

บทที่	1	2	3	4	5
คะแนน*	4	4	4	4	4

2. การมีความกระตือรือร้นในการเรียน

บทที่	1	2	3	4	5
คะแนน*	4	4	4	3	4

3. การมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

บทที่	1	2	3	4	5
คะแนน*	4	4	4	4	4

4. การมีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ

บทที่	1	2	3	4	5
คะแนน*	3	3	4	3	4

5. การใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม

บทที่	1	2	3	4	5
คะแนน*	4	4	4	4	4

*1 = มีพฤติกรรมในระดับต้องปรับปรุง 2=มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง 3=มีพฤติกรรมในระดับดี 4=มีพฤติกรรมในระดับดีมาก
5= มีพฤติกรรมในระดับดีมาก

จากตารางวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมทุกด้าน พบว่า คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 4 หรือ ระดับ “ดีมาก” จะเห็นได้ว่ากรณีศึกษาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการเรียน ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการทำงานอย่างเป็นระบบ และใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัยที่นำเสนอการวางนิ้วมือบนเปียโนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นเลื่อนรangsระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโนนั้น พบว่า กรณีศึกษาสามารถทักษะในการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโนเป็นอย่างดี รู้สัญลักษณ์แท่นโน้ตสากลใน Scale C Major พร้อมการขับร้องตามทำนอง อ่านโน้ตตามจังหวะค่าของโน้ตสากล ตามโน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ ตัวเข้บัต 1 ชั้น การไล่ Scale C Major ด้วยนิ้วมือขวาถึงร้อยละ 90 และพบว่า การไล่ Scale C Major ด้วย นิ้วมือขวาและนิ้วมือซ้าย พร้อมกันทั้งสองข้าง กรณีศึกษาผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับดีมากและมี พัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัย การพัฒนาทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโน โดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จากเดิมที่กรณีศึกษามี ไม่สามารถจดจำตัวโน้ตไม่ได้ วางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโนไม่ถูกต้องทำให้ มีความสับสนและบรรเลงแบบผิดเพี้ยน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้แบบฝึกในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจึงเริ่มด้วยการให้ กรณีศึกษาทบทวนโน้ตอักษรเบรลล์ใหม่ ผู้วิจัยวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโนเป็นตัวอย่างให้กับกรณีศึกษาได้สัมผัส มือของผู้วิจัย จากนั้น ได้แบ่งโน้ตในการไล่ Scale C Major ให้สั้นลง แบ่งเป็น 3 ท่อน ทบทวนโดยเริ่มจาก ท่อนที่ 1 จากนั้นไป ท่อนที่ 2 และท่อนที่ 3 ทำไปเรื่อย ๆ จนครบการไล่ Scale ระหว่างที่ฝึกการไล่ Scale C Major ผู้วิจัยได้ลดอัตราจังหวะ Tempo ลงจากอัตราความเร็วประมาณ 100 Beat/นาที เหลือประมาณ 100 BEAT/นาที และกรณีศึกษามีวินัยในการฝึกฝนด้วยตนเองเป็นประจำ โดยฝึกวันละครั้ง ครั้งละ 15 นาที หลัง เลิกเรียน โดยมีครูคอยแนะนำ ระหว่างในการฝึกมีการเพิ่มและลดอัตราความเร็วของจังหวะทีละ 5 Beat จึงทำ ให้กรณีศึกษาสามารถใช้ 2 มือ ในการไล่ Scale พื้นฐานได้อย่างคล่องแคล่ว และจากผลการประเมินพฤติกรรม จึงทำให้กรณีศึกษาสามารถทักษะในการวางนิ้วมือบนลิ่มนิ้วเปียโนเป็นอย่างดี ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยและรับผิดชอบ ในการฝึก โดยเข้าร่วมฝึกกับผู้วิจัยทุกครั้งพร้อมซักถามข้อสงสัย ตลอดจนเมื่อมีเวลาว่างจากการเรียนในคาบ อื่นก็จะแวะมาฝึกซ้อมตามบทเรียนของแต่ละแบบฝึกที่ผู้วิจัยมอบหมาย

การใช้แบบฝึกทักษะจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวภัทร พรหมมาศ และพงษ์พิทยา สัพโส (2560) ที่ใช้การสอนให้นักเรียนตาบอดส่งผลให้ผู้เรียนสามารถใช้ทั้งสองมือบรรเลงเพลง ได้เหมือนกับเด็กทั่วไป เกิดความภาคภูมิใจ และจากการที่ผู้วิจัยการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความ บกพร่องแบบเห็นเลือนราง เป็นการศึกษาดนตรีการฝึกอ่านโน้ตเบรลล์จากการสัมผัสที่เป็นการเรียนรู้โดยไม่

ต้องท่องจำ และเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ตามหลักของการเรียนรู้ และแบบฝึกได้แบ่งขั้นตอนเป็นส่วนๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามลำดับขั้นตามหลักการสอนที่เรียกว่าการวิเคราะห์ (Task Analysis) ที่เป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือตรวจสอบหรือประเมินเพื่อให้ครูได้ทราบว่าเด็กมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนมากน้อยเพียงใด และสามารถจัดรูปแบบการสอน จัดกิจกรรมและใช้สื่อประกอบให้แต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม (ภาควิชาการศึกษาพิเศษ, 2560)

ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยคำนึงถึงความพร้อมและชี้ให้กรณีศึกษาเห็นและคุณค่าของดนตรีที่จะเกิดผลต่อกรณีเป็นหลักและต้องมีการฝึกซ้ำๆ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยแบบฝึกนั้นจะต้องมีกิจกรรมที่แปลกใหม่และจูงใจให้ผู้เรียนอยากทำซ้ำหรือได้เรียนรู้และเกิดความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike) (ทิศนา ขัมมณี, 2548) ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึง ความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำการ ย่อมเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้ายังไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้กระทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้หมายถึง รู้การสร้างความมั่นคงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) นั่นคือ เมื่อประสบความสำเร็จก็อยากจะปฏิบัติอีกต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า การที่กรณีศึกษาแสดงพฤติกรรมในการให้ความร่วมมือ รับผิดชอบในการฝึกสอนอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กรณีศึกษามีผลการปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพราะการสอนเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีการฝึกหัด การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติจะเป็นการทำให้กรณีประสบความสำเร็จในงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อที่จะให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด กรณีศึกษาควรที่จะได้เรียนรู้และสัมผัสโน้ตเบรลล์มาก่อน

1.2 ครูวิจัยควรจัดบันทึกการสอนและปฏิกิริยาของกรณีศึกษาในแต่ละชั่วโมงรวมถึงถ่ายวีดิทัศน์เพื่อติดตามพัฒนาการการไล่ Scale เปียโนของกรณีศึกษา

1.3 จากการใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ้นนิ้วเปียโน ควรมีวิเคราะห์ลักษณะ ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อออกแบบบทเรียนให้เหมาะสมเพราะจะทำให้ผู้เรียนความเข้าใจเรื่องโน้ต และจังหวะมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการสอนและสื่อการสอนอื่นที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ Scale ที่จะนำมาเป็นชุดการสอนโน้ตเบรลล์ในครั้งต่อไป ควรมีเทคนิคใน Scale มากขึ้น รวมไปถึงทำนองเพลงที่ไม่ซ้ำกันเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการวางนิ้วมือบนเปียโน โดยใช้แบบฝึกทักษะการวางนิ้วมือบนลิ้มนิ้วเปียโน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ขอขอบพระคุณ นางสาวศิริวรรณ อ่อนเกตุ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ นางสาวพิชญนันท์ กุลนุชิต หัวหน้างานวิจัย นางพองศรี มอนไข่ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นายอรรถณพ คุ่มมี ตำแหน่ง ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และคณะครูโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่คอยให้คำปรึกษาความรู้ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียด เพื่อให้รายงานการวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบคุณนายประมวล พลอยกมล ชุนห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม และมีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

- เกริกสกุล จาริ. (2564). การสร้างแบบฝึกหัดเพื่อใช้แก้ปัญหาในการเล่นเปียโนโดยใช้โซนาตาเปียโนหมายเลข 5 ประพันธ์โดยชครีอาบินเป็นบทเพลงกรณีศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขรรค์เพชร คำสัตย์. (2551). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาเครื่องดนตรีและการประสมวงดนตรีไทยเรื่องประวัติเครื่องดนตรีไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา. (2543). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา.
- ณรงค์รัชช วรรณมิตร. (2562). เอกสารประกอบการสอนวิชาเปียโนเบื้องต้น. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 3). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาควิชาการศึกษาพิเศษ. (2560). เทคนิคการสอนในชั้นเรียนรวม [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศรียา นิยมธรรม. (2556). กลยุทธ์ร่วมสมัยในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, (3)1,1-7.

- สมเกตุ อุทธโยธา. (2556). การเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ (พิมพ์ครั้งที่ 10).
ดาราวรรณการพิมพ์.
- สุวภัทร พรหมมาศ และพงษ์พิทยา สัพโส. (2560). การสร้างชุดการสอนเปียโนสำหรับนักเรียนผู้พิการทาง
สายตา ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 11(1),232-240.